

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Locustarum humana facies, & leonini dentes detractoribus accommodatur.
Sectio IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

quoniam maximè noxij sunt Ecclesiæ, & in ea persequenda immanissimi, meritò non quibusuis dentibus, sed leonum dentibus validissimis comparantur.

Locustarum humana facies, & leonini dentes detractoribus accommodatur.

SECTIO IX.

Explicauimus in literali sensu, cur Hæreticæ locustæ humanas facies, & leonū dentes habuerint: illud nunc doctrinæ causâ mysticè adde ndum per easdem prodigiosas locustas detractores accipiendos, qui instar locustarum omne viride depascunt, & absument: & cum humanas facies habere videantur, & uissimos tamen leonum dentes in moribus, factisque hominum insigunt, & quod omnem immanitatè superat, humanis carnibus instar leonum uelcuntur: unde est illud Ps. 26. *Appropriant super me nocentes, ut edant carnes meas:* còque alludit Paulus, cum dixit Galat. 5. *Quod si inimicem mordetis, & comeditis, uidete ne ab inimicem consummami.* Quam etiam ob causam Danielis 7. ostensa est propheta quarta quedam bestia terribilis dentes habens magnos, & ferreos, multaque comedens, atque comminuens, & reliqua pedibus conculcās, habensque decem cornua: quæ bestia ad literam Romanum significauit imperium, sed à Glossa mysticè accommodatur detractoribus: ubi aduertit cum tres præcedentes bestia luis, id est, uersi, & pardi nominibus appellatæ à Daniele fuisent, solius huius quartæ bestia nullum nomen afferri: quia detractorum malitia non potest vno nomine comprehendi: habet enim detractor abundantem malitiam, quemadmodum dicitur Ps. 49. *Os tuum abundauit malitia: & lingua tua concinnabat dolos:* ubi primùm est obseruandum uerbum illud, *Abundauit:* nascitur enim detractio non ex quauis, sed ex abundante malitia, quæ ex corde præ sui affluentia in os ipsum detrahentis redundat. Deindè notandum est cum Remigio uerbum illud, *Concinnabat:* solet enim detractor detractiones suas ornatis uerbis componere, & ficto charitatis zelo in speciem adornare. Habebat præterea illa bestia dentes ferreos magnos ad comminuendam, & deuorandam excellentium virorum famam. Denique erat decem armata cornibus propter decem detractionis genera, quæ ibidem connumerantur.

Eadem detractorum voracitas sub eleganti similitudine explicatur, Prou. 23. *Noli esse in conuiuio potatorum, nec in comessationibus eorum, qui carnes ad uescendum conferunt, quia uacantes potibus, & dantes symbola consumuntur.* Quo loco partem illam, *Dantes symbola,* Glossa interpretatur esse in confabulatione detractores singulos uerba ad detrahendum conferre, instar eorum, qui ad conuiuium conuenientes ad maiorem apparatus, & copiam singuli suam partem, & portionem afferunt. Est autem Glossa hæc desumpta ex D. Gregor. lib. 4. Moral. cap. 25. ubi tractans illud Iob 19. *Quare persequimini me sicut Deus, & carnibus meis saturamini?* sciendum, inquit, est, quia hi etiam, qui aliena uite detractione pascuntur, alienis procul dubio carnibus saturantur. Unde per Salomonem dicitur: *Noli esse in conuiuio potatorum, neque comedas cum eis, qui carnes ad uescendum conferunt, quia uacantes potibus, & dantes symbola consumuntur.* Carnes quippe ad uescendum conferre est in colloquutione derogationis uicissim proximorum uicia dicere: symbolum uerò dare est, sicut unusquisque solet pro parte sua cibos ad uescendum, ita confabulatione detractorum uerba conferre: Hæc ille. Ad idem quoque significandum coruus ille, quem Noë ex arca emisisse dicitur Gen. 8. non est reuersus in arcam: ille ctus nimirum aliquo supernatante cadauere (qui solet esse suauissimus detractorum cibis) quemadmodum docet D. Aug. li. 12. cõtra Faustū Manich. e. 10. è contrario uerò colūba regressa est tamū oliuæ uirentibus folijs gerēs in ore

I.
Psal. 26. 1.
Galat. 5. 15.
Dan. 7.
Glossa.
Detractorū malitia.
Psal. 49. 19.

II.
Prou. 23. 20.
Glossa.
D. Gregor. Iob 19. 12.
Gen. 8.
Aug. 12.

luis: quoniam vir iustus, & alienis bonis tanquam suis per charitatem gaudens, nihil aliud nouit ore gestare, quam eorum de quibus loquitur, laudes, & præconia, quæ nunquam in eius ore marcescunt, sed semper per laudabilem, & honorificam commemorationem quasi renascentia virentibus foliis vestiuntur. Detractor verò tâquam coruus cadaueribus vescitur, nec indè recordatur ad arcem per sanctam cum iustis conuersationem reuerti. Quo etiam sensu illud à plerisque accipitur ex Psal. 13. *Sepulchrum patens est guttur eorum*: quia os detractoris nihil aliud est, quam apertum quoddam sepulchrum ad cadauera inhians, viuosque homines quod plus est, in seipso sepeliens, id est, quantum in se est, excellentium virorum famam, ac nomen obscurans, quæ expositio est D. Hieronymi, quanquam aliam etiam paulò inferius affegimus.

Psal. 13. 3.

III.
Detractoris
lingua.Psal. 139. 4.
Plinius.

Psal. 56. 5.

Leuit. 21.

Psal. 13. 3.

Psal. 56. 5.

Eccl. 10. 11.

Psal. 100. 5.

D. Basil.

Prou. 23. 27.

Quærat aliquis, cuiusmodi-nam linguæ intra leoninos detractorum dentes lateant, cum de iis Ioannes non meminerit? proculdubio serpentum, quod maius adhuc prodigium est, videlicet humanam reperiri faciem, quæ dentes leonis, linguas serpentum, habeat. Id quod disertè traditur, Psal. 139. *Acuerunt linguas sicut serpentis*. Est autem auctore Plinio lib. 5. hist. naturæ cap. 37. serpentis lingua tenuissima, trifulca, vibrans, atrii coloris, & si extrahas, perlonga. Sic enim lingua detractoris tenuissima est, quia in detrahendo subtilissima: vnde & acuto gladio comparatur Psal. 56. *Lingua eorum gladium acutum*. Illud ad Tit. 1. *Oportet Episcopum esse non percussorem*, Græcè *μὴ πάλιν κτυπῆν*, D. Hier. in comment. non ad pugnos refert, sed ad linguam, quæ aliquis siue per contumeliam, siue per detractionem quasi gladio alium percutit: alioqui quid magnum est Episcop. à pugnis abstinere? Trifulca, quia tribus nocet, sibi, præsentibus, & quibus detrahit. Vibrans, quia semper in motu est: quam ob causam Ilychius Presbyter Hierosolymitanus lib. 6. in Leuiticum docet detractores iugi scabiæ lab orare, atque præ pruriginè à detrahendo non posse desistere: sic namque exponit legem illam Leuit. 21. quæ sanciebat, vt homo habens iugem scabiem ab omni sacro ministerio arceatur. *Iugem scabiem*, inquit, *habet homo detractor, quia ad detrahendum facile prouocatur*. Atrii coloris, quia fœda acturpis, & atra bile, atque maleuolentia imbuta: cui etiam concinunt ora locustarum, quæ nihil aliud, quam purulentam saliuam euomunt. Quo circa detractorum os (quæ est altera eius loci expositio) patefacto sepulchro comparatur Psal. 13. *Sepulchrum patens est guttur eorum*: quia sicut patens sepulchrum graueolentia sua aërem inficit, ita detractorum guttur fœdissimum est, & graueolens, præsentisque omnes, cum quibus agit, intolerabile maledicentiæ fœtore corrupens. Denique prælonga, quia ad longissimè positos, imò ad mortuos etiam pertingit: vnde Psal. 56. detractorum maledicentiâ comparatur armis, & sagittis. *Filij hominum dentes eorum arma, & sagittæ*, quia non solum cominùs, vt arma quædam, sed eminens etiam, & longè, vt sagittæ feriunt. Aecedit, quoddam instar serpentū clanculū, & quasi furtiuè detrahunt, iuxta illud Eccl. 10. *Si mordeat serpens in silentio, nihil eò minus habet, qui occultè detrahit*. In quem locum D. Hieron. *Serpens*, inquit, *& detractor æquales sūt: quomodo enim ille occultè mordens venenum inserit, sic iste clam detrahens peccatorum sui virus infundit*. Atque hunc meritò tanquam serpenti generis hostem persequeretur Dauid Psal. 100. cum dicebat: *Detrahentem secreto proximo suo: hunc persequer*. Quo ex loco diuus Basilius regula 26. ex breuioribus argumētatur detractores esse à reliquorum societate, & consuetudine exterminandos. Quantum verò detractorem excretur, ac detestetur Deus peripicuum est ex illa comminatione, quæ habetur capite vigesimo tertio Prouerbiorum iam citato, *Vacantes poribus, & dentes symbola consumuntur, & vestitur pannis dormitatio*: vbi per symbola dentes iā superius cum duo

ditio Gregorio detractores intelleximus. Postquam autem in septentem res ab Pontifice hic eodem loco interpretatur: *Resistitur panni dormitatio*, quia eundem spectum, & inopem à cunctis bonis operibus mors inueniet, quam hic aliena virtute exquirendo certamina detractionis sua languor occupauit: quare detractionis magis adhuc apparet in eo, quod postquam Anton. & Maria Molyli detraxerunt (quemadmodum conquestus est Dominus illis verbis Num. 12. *Quare non permitistis detrahere seruo meo Moysi*) tanta ira, atque furor exarsit, ut statim subingatur *Et rursusque contra eos ubi*, nubes quoque recessit, quia erat super iacobus illum, & ecce Maria apparuit eandem lepra quasi nix. Quod expendens Orig. hom. 7. super Numeros, 1703. inquit, furoris Domini efficitur super eos, qui male loquuntur, & detrahunt; ne propter eundem, quod prius recessit nubes, & in ista via repletur lepra, ut ascendatur, quod. Et si in aliquo sit Spiritus sancti gratia, si habet etiam, & detrahit, recedit ab eo post obrestitutionem, & sic animus eius repletur lepra: Hæc Origenes, & quidem merito: quomodo enim Spiritus sanctus in eo habitat, qui per detractionem factus est Daemonij domicilium, & detrahitio à Daemonibus ortum habuerit? Is enim primus Deo detraxit in iudicio nisi di illis verbis Gen. 3. *Nequaquam morte mereremur, sed enim Deus, quod in quatuordecim die comederit ex eo, aperit uentri uentri, & erit uisio. Dij scientes bonum, & malum: unde Timoth. 3. ubi nos habemus, ut aliter similiter pudicus, non detrahentes, pro non detrahentes est Græcè ut dicitur, hoc est, non Diabolicas, ut in diebus detrahentem alterum quodammodo Diabolum esse.*

D. Greg. 7.
Orig.
Gen. 3. 4.
Tim. 3. 2.

Cur locusta capillos sicut capillos mulierum habere dicantur?

Et habebant capillos sicut capillos mulierum.

S E C T I O . X .

Haud dubie ad explicandam effeminatam Hereticorum naturam, & ferè ad luxum, mollèmq; viuendi rationem, potissimum que ad libidinem propensam, atque procliuem, cum capillis mulierum Heretico locusta adhaerentur: id quod quamquam iam in superioribus docuimus, magis tam enallustrandum hoc loco existimamus. Igitur obseruandum est primò etiam in pulchritudine eminationis multum facere ad conciliandum amorem: ut autem ad spirituales transeamus, hoc ipsum disertè confiteatur sponsus si sponsam alloquens Cant. 4. *ut in rasti cor meum sicut mea sponsa, uillnera stercorum in uentribus tuorum, & in uentre ne collisus.* Quo loco Hebrei legunt, *In uentreque collisus*, quali dicat, ut interpretatur Theodor. ambo quidem oculi tui sunt ad me ueni, & colla mba uentrua natiuati, sed alter eorum, qui diuina contemplantur, qui philosophatur de Deo, qui recondita mysteria contuetur, eorum in uentre non affert: omnia uiam uolunt ornamenta suspicio, sed uentri tamen, et querit, id est, a hancat quæcipue admittit. Vtrum iuxta editionem uulgatam per eum sponsam sponsa cogitationes possimus intelligere, quas criminibus comparari hinc iam in cap. tradimus. Hic autem aduertendum Septuag. interpre. pro eo, quod nos habemus, *uillnera stercorum*, translulisse, *Excordas tunc*, id est, *et omni in uentre* quod in rasti quadrat in uentre beatissimam, cuius est etiam in uentre, ut uel minima cogitatione non solum Deo amorem, sed ipsam met Deo cor ad se attraxerit.

Hereticorum luxus, ac libid. I.
Cant. 4. 2.
Hebr. 4.
Theod.
Charitati commendat.
Septuag.

Sed ut ad sponsam uerbes reuertamur, in eorum ad amorem concilianda ex hoc sponsi habentia exprimitur Cant. 7. quod non Hebr. modo, & cuius et sancta anima, sed metrisimò etiam Virgine sanctissime accommodari debet: *Cepit tuum, ut Carmelus: & coma capiti tui sicut purpura Regis in uentre canaliculis.* Quod Theod. de

Cant. 7. 4.
D d ij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN